

ANIMADOR

Diocese de Ourense - Lectio Divina

TEMA 7: NOS CONFLITOS, ESCOITAR A DEUS, ESCOITAR Á COMUNIDADE

*“Entón os apóstolos e os responsables xuntáronse para
examina-la cuestión”*

(Feit 15, 6)

“En virtude do noso ser creados a imaxe e semellanza de Deus, que é comunión e comunicación-de-sí, levamos sempre no corazón a nostalgia de vivir en comunión, de pertencer a unha comunidade. «Nada é tan específico da nosa natureza –afirma san Basilio– como o entrar en relación uns con outros, o ter necesidade uns de outros»” (Papa Francisco, 24/01/19)

Soñando o Ideal

COMEZAMOS cun **canto** e encomendando a Deus este momento de Lectio Divina.

ORACIÓN DE INICIO

*Señor Xesús,
estamos aquí reunidos para escoitar a túa Palabra
que nos fala na vida e na Sagrada Escritura.
Dános a alegría de experimentarte próximo,
de coñecerte cada día un pouco máis,
de chegar aos poucos ao fondo do teu corazón.
Sabemos que só ti es a fonte de toda felicidade,
por iso queremos enchernos de ti.
Desta forma sabemos, tamén,
que faremos máis felices a todos os que nos rodean.
Dános lucidez para atoparte,
corazón ardente para amarte e valentía para servirte.
Dános a graza de saber orar
e levar unha vida de acordo á nosa oración.
Que poidamos ser no medio do noso mundo
ese grao de sal e esa faísca de luz
que ilumine, alegre e dea sabor
á vida de todos os que nos rodean. AMÉN.*

I. MIRANDO XUNTOS A NOSA REALIDADE

Lemos o seguinte relato:

En Vilanova hai unha vella discusión sobre a data da festa de San Mateo. Uns prefíren a en agosto, cando están os que veranean no

pobo e outros din que hai que tela o día 21 de setembro que é cando corresponde. E non se poñen de acordo.

Para resolver a cuestión, un dos xefes, convocou unha reunión poñendo un par de papeis nunhas árbores. Case ninguén se decatou. Reuníronse uns poucos amigos e decidiron por todos. Agora din que a data é a “arranxada por todos” e que non hai volta atrás.

DIALOGAMOS:

Un pobo, unha festa, un conflito. Ambas as partes teñen razóns no seu favor.

- *Que se debería facer neste caso?*
- *Está ben o que se fixo? Por que?*
- *Coñeces situacións parecidas?*

II. ESCOITEMOS A PALABRA DE DEUS

Preparámonos internamente facendo silencio interior para acoller a mensaxe que o Señor quere transmitirnos coa súa Palabra. Pode axudarnos facer un momento de silencio, abrir unha Biblia e acender unha vela.

Logo un do grupo proclama **Hch 15, 1-7. 12-13. 19-23. 28:**

¹Alguns que baixaron desde Xudea ensinaban ós irmáns: «se non vos circuncidades conforme á tradición de Moisés, non vos podedes salvar». ²Como se orixinou un desacordo e unha disputa non pequena de Paulo e Bernabé contra eles, acordaron que Paulo, Bernabé e algúns outros subisen a Xerusalén a tratar a cuestión cos apóstolos e os responsables. ³Así que a Igrexa deulles o preciso para a

viaxe e eles atravesaron Fenicia e Samaría relatando como se convertían os pagáns e alegrando así a todos os irmáns.

⁴O chegaren a Xerusalén, recibíunos a Igrexa, os apóstolos e os responsables e eles contaron todo o que Deus levaba feito con eles. ⁵Pero erguéronse algúns da seita dos fariseos, que creran, e dicían: «Cómpre circuncídalos e mandarlles cumprir a Lei de Moisés».

⁶Entón os apóstolos e os responsables xuntáronse para examinaren a cuestión. ⁷E, despois de moito discutiren, ergueuse Pedro...

[Logo] ¹²Toda a asemblea ficou en silencio e escoitaban como Bernabé e Paulo contaban todos os sinais e prodixios realizados por Deus entre os pagáns por medio deles.

¹³Cando calaron, falou Santiago dicindo: «Irmáns, escoitádemme:... ¹⁹coido que non se debe importunar ós que de entre os pagáns se converten a Deus; ²⁰chega con escribirlles que se absteñan das contaminacións dos ídolos, das unións deshonestas, das carnes afogadas e do sangue»...

²²Entón os apóstolos e os responsables de acordo con toda a Igrexa, decidiron elixir algúns de entre eles e mandalos a Antioquía, xunto con Paulo e Bernabé; Xudas, chamado Barsabás, e Silas, homes que destacaban entre os irmáns. ²³E por medio deles mandaron esta carta [que dicía]: ... «²⁸Porque decidimos, o Espírito Santo e mais nós, non impoñervos máis cargas cás precisas».

Volvamos ler este texto con mirada de fe e escrito para nós. Se temos tempo, lemos o texto completo de Feit 15, 1-35.

A comunidade de Antioquía, que cría estar a vivir unha etapa feliz, sobresáltase.

- *Que pasou?*
- *Para que son enviados Pablo e Bernabé a Xerusalén?*
- *Como os acolleron?*

Debemos ter en conta que así como Pablo e Bernabé encarnan á Comunidade que fixo cambios, Santiago é a cabeza visible da comunidade de Xerusalén, que estaba moi vinculada ao mundo Xudeu.

- *Que di Santiago á Asemblea?*
- *Quen toma as decisións?*

Di a Constitución Apostólica Episcopal Comunio, sobre os Sínodos dos Bispos: Pidamos ante todo ao Espírito Santo, para os pais sinodais, o don da escoita: escoita de Deus, ata escoitar con El o clamor do pobo; escoita do pobo, ata respirar nel a vontade á que Deus nos chama.

III. MEDITACIÓN

“Sínodo é nome de Iglesia” (S. Juan Crisóstomo). Sínodo é camiñar xuntos na diversidade. “Onde dous ou máis...” (Mt 18, 20). O Espírito deixárase oír, pero para iso debemos escoitar, escoitarnos.

“...unha disputa non pequena de Paulo e Bernabé contra eles, acordaron que Paulo, Bernabé e algúns outros subisen a Xerusalén a tratar a cuestión cos apóstolos e os responsables” (v. 2). Hai momentos nos que non vemos nada claro nas nosas familias, na nosa Igrexa... Que deberíamos facer nunha situación así? Quen son hoxe os “apóstolos” e os “responsables”?

“Toda a asemblea ficou en silencio e escoitaban como Bernabé e Paulo contaban...” (v. 12) Non só escoitan os “apóstolos e responsables”, senón toda a asemblea. Sentímonos corresponsables nas decisións da nosa parroquia, da nosa Igrexa diocesana? Por que? Que deberíamos facer?

“decidimos, o Espírito Santo e mais nós” (v. 28) Quen toma as decisións? Como saber se unha decisión é do Espírito?

“...non impoñervos máis cargas ás precisas” (v. 28) Como traducir isto hoxe na práctica?

IV. CONTEMPLACIÓN E ORACIÓN

É momento para a ORACIÓN e o COMPROMISO....

Volvemos ler o texto bíblico...

Facemos oración persoal.... (Se parece oportuno expresamos en voz alta nosas peticións)

Pedimos ao Señor a graza de aceptar as nosas diferenzas sen que cren división entre nós.

Podemos acabar cantando **Un solo Señor, una sola fe...**

MATERIAL COMPLEMENTARIO PARA O ANIMADOR

Feit 15, 1-7. 12-13. 19-23. 28

Feitos dos Apóstolos

O libro dos Feitos é especial. Non hai ningún outro libro semellante en toda a Biblia. Certamente, temos outros libros históricos no Antigo Testamento. Con todo, estes poñen de relevo os fracasos, os pecados e a idolatría que impedían que o pobo de Deus recibise a plenitude das súas bendicións.

No libro dos Feitos, eses fallos atopáanse no pasado. Israel aprendeu a lección, e a idolatría xa non é problema. Xesús xa veu. A súa morte no Calvario puxo en vixencia o Novo pacto (Heb. 9,15). Coa súa resurrección tróuxolles bendición e gran gozo aos seus seguidores (Lc. 24,51, 52). Hai unha sensación de plenitude e ao mesmo tempo de entusiasmo provocado por unha xubilosa esperanza que invade todo o libro.

Orixinalmente, o libro carecía de título. Desde mediados do século II D. C., foi coñecido como Os Feitos dos Apóstolos. É probable que este título xurdise porque no primeiro capítulo danse os nomes dos apóstolos (1,13). O único que sobresaí na primeira parte do libro é Pedro, e o único que sobresaí na segunda é Pablo.

En realidade, o Espírito Santo é máis protagonista que os apóstolos. Menciónase ao Espírito, ou se fai referencia a El un total de cincuenta e unha veces. Por este motivo, moitos suxeriron que estaría máis acertado un título como Os Feitos do Espírito Santo.

O libro dos Feitos recolle o que Xesús continuou facendo e ensinando a través do Espírito Santo nunha Igrexa que medraba e se espacía. Aínda que Xesús está agora na gloria, á dereita do trono do Pai, aínda está a realizar a súa obra no mundo actual. Así, moi ben

poderíamos poñerlle ao libro dos Feitos un título un pouco alongado que diría: Os Feitos do Señor Resucitado polo Espírito Santo na Igrexa e a través dela.

É probable que os discursos e sermóns que se destacan tanto no libro sexan tamén resumos. Con todo, vese claramente que estes discursos reflicten o estilo e os puntos crave da predicación dos apóstolos, e tamén as súas propias palabras. Os relatos condensados foron necesarios debido á cantidade limitada de espazo dispoñible nos antigos libros ou rolos de papiro.

Lucas segue un tema suxerido polas palabras de Xesús: "Serédesme testemuñas en Xerusalén, en toda Xudea, en Samaria, e ata o último da terra." (1,8). Os sete primeiros capítulos céntranse nos sucesos de Xerusalén, e describen o crecemento e as probas iniciais da Igrexa. Entre os capítulos 8 e 12 revélase como o Espírito rompeu barreiras en Xudea e Samaria. Finalmente, do 13 ao 28 presentan a forma na que o Evanxeo comezou a moverse ata o último da terra. Neles destácase a existencia de novos centros para o espaxamento do Evanxeo en Antioquía, Efeso e Roma.

Aínda que o libro dos Feitos non menciona o nome do seu autor, é evidente que Feit. 1,1 refírese ao mesmo Teófilo que aparece en Lc. 1,1-4. O que atopamos nos Feitos é a continuación do evanxeo segundo Lucas, aínda que este evanxeo tampouco cite ao seu autor. Con todo, hai suficientes evidencias para poder relacionar tanto o evanxeo como os Feitos, coa persoa á que Pablo chama "o médico amado" (Col. 4,14).

Unha evidencia importante sobre a paternidade literaria de Lucas son as pasaxes en "nós" de Feit. 16,10-17; 20,5 a 21,18 e 27,1 a 28,16. Nestas pasaxes o autor indica que se atopaba con Pablo nalgúns momentos do segundo e o terceiro viaxe misionero, e tamén na viaxe a Roma. Por tanto, hai partes do libro dos Feitos, das cales Lucas foi testemuña ocular.

Comentario a Feitos 15

O concilio de Xerusalén, do cal trata este capítulo, é outro fito importante na historia da Igrexa. Os dirixentes da Igrexa en Xerusalén estiveron satisfeitos co relato de Pedro sobre a forma en que Deus aceptara aos xentiles incircuncisos de Cesarea e bautizábaos no Espírito Santo. Despois, segundo Gal. 2,1-10, cando Pablo visitou Xerusalén e presentou o Evanxeo que predicaba no medio dos xentiles, déronlle a súa aprobación á súa mensaxe e non esixiron que Tito fose circuncidado.

Un pouco despois (Gal. 2,11-16), cando Pedro chegou a Antioquía de Siria, gozou da fraternidade da mesa cos xentiles e comeu comida que non era *kosher* (pura) con eles, como fixera na casa de Cornelio. Pero entón, chegaron algúns crentes xudeus de parte de Xacobo, non enviados oficialmente, senón enviados a axudar e animar aos crentes. Con todo, é probable que fosen fariseos convertidos, aínda estritos en canto a que os crentes xudeus debían conservar os costumes tradicionais. Por medo a eles, Pedro deixou de comer cos xentis e apartouse da súa compañía; o seu exemplo afectara aos outros crentes xudeus de Antioquía. Ata Bernabé deixou de levar por esta hipocresía. Por ese motivo, Pablo tomou posición contra Pedro e fíxoo enfrontarse coa hipocresía que significaba o que estaba a facer (Gal. 2,14)

Pablo e Bernabé son enviados a Xerusalén (15,1-7)

Despois da visita de Pedro, chegaron a Antioquía outros crentes xudeus de nome descoñecido, procedentes de Xudea, e comezaron a ensinalles aos irmáns xentis que a menos que se circuncidaran de acordo co rito de Moisés, non podían ser salvados.

Estes mestres, que máis tarde serían chamados "xudaizantes", non negaban que aqueles xentis fosen crentes bautizados no Espírito Santo. O que estes xudaizantes dicían en realidade era que os crentes xentis debían ser circuncidados e someterse ao Pacto Antigo da Lei de Moisés; de non ser así, non poderían herdar as promesas que

aínda estaban por vir. Con isto tamén dicían implicitamente que perderían todo o que xa recibiran se non se facían xudeus e se circuncidaban.

Este ensino xudaizante provocou non pequena discusión e acritude entre eles; entre os irmáns e Pablo e Bernabé. Entón os irmáns dispuxeron que Pablo, Bernabé e algúns outros subisen a Xerusalén, xunto aos apóstolos e aos anciáns, para tratar esta cuestión.

É probable que estes mestres xa seguisen adiante nun intento por difundir as súas ensinanzas nas outras igrexas que Pablo fundara no sur da Galacia. Debido a que Pablo tiña que ir a Xerusalén, non podía ir a estas igrexas para poñelos no seu lugar. Así pois, parece evidente que por este tempo (anos 48 e 49 d. C.), o Espírito o guiase e o inspirase a escribir a epístola aos Gálatas.

Pablo tomou o camiño con rumbo sur a través de Fenicia e da provincia de Samaria, deténdose a visitar ás igrexas a todo o longo da súa traxectoria. En cada lugar facía un relato completo da forma na que os xentis estaban a converterse ao Señor. Isto causaba gran gozo entre todos os irmáns. Aínda que compostas por crentes xudeus en Fenicia e por crentes samaritanos en Samaria, as igrexas aceptaron toda a Palabra de Deus no medio dos xentis sen vacilar.

En Xerusalén a Igrexa deulles a benvida, e os apóstolos e anciáns déronlles unha recepción favorable. Todos escoitaron o informe do moito que Deus fixera con eles. Con todo, non pasou moito tempo antes de que algúns fariseos convertidos se levantasen no medio da asemblea de Xerusalén. Con toda forza, expresaron a súa idea de que era preciso circuncidar aos xentis e mandarlles que observasen a Lei de Moisés.

O estudo do asunto (15,12-13)

Despois, os apóstolos e os anciáns reuníronse para estudar o asunto. Con todo, non era unha reunión pechada. O versículo 12 indica que había un xentío presente.

Ao principio houbo moita discusión, no sentido de que houbo moitas preguntas e moitas argumentacións durante o seu intento de escudriñar o asunto. Sabiamente, os dirixentes permitían que os presentes presentasen diversos puntos de vista.

Finalmente, despois dun longo debate, Pedro levantouse e lembroulles que, por decisión de Deus, el leváralles o Evanxeo aos xentis (de Cesarea) e creran. Entón Deus, que vía a fe do seu corazón, deulles testemuño de que eran crentes, dándolles o Espírito Santo, tal como o facía con todos os crentes xudeus. Desta maneira, indicaba que non facía distinción nin separación entre crentes xentiles e xudeus, "purificando pola fe os seus corazóns". É dicir, que Deus xa purificara os seus corazóns pola fe cando demostrou que non había distinción ao bautizalos no Espírito Santo. Dito doutra forma, non eran a circuncisión nin a obediencia á Lei de Moisés as necesarias para que Deus dese testemuño da súa fe derramando o seu Espírito, senón un corazón purificado por esa mesma fe.

Estas palabras de Pedro acougaron á multitude, que escoitou en silencio mentres Bernabé e Pablo relataban os moitos prodixios e sinais que Deus fixera entre os xentis a través deles. Con isto querían dicir que os milagres mostraban o interese de Deus por gañar a aqueles xentis para Cristo e solidificalos na fe. Como Pablo escribiríalles máis tarde aos corintios, a súa predicación non era con palabras persuasivas, senón con demostración do Espírito e de poder, para que a súa fe non estivese fundada na sabedoría dos homes, senón no poder de Deus (1Cor. 2,4, 5)

Unha palabra de sabedoría (15,19-23)

Despois de que Pablo e Bernabé terminaron de falar, a multitude esperou ata que Santiago rompeu o silencio pedindo que o oísen. Pero nesta solicitude fala como irmán, e non como alguén que tivese autoridade superior. Primeiramente, chamou a súa atención cara ao que Pedro dixera, chamándoo polo seu nome hebreo; Simón.

Resumiuno dicindo que Deus, na casa de Cornelio, visitou por primeira vez aos xentis para agregalos ao seu Pobo.

A Palabra de Sabedoría do Espírito por boca de Santiago, foi que non se inquietase máis aos crentes xentiles con máis esixencias á súa fe e á súa conduta. En cambio, debían escribir unha carta na cal se lles orientase a que se abstivesen de todo o relacionado coa adoración de ídolos, da fornicación, de estrangulado de animais e de sangue.

Estas eran as cousas que se lles debían pedir aos xentis, e non co propósito de colocalos baixo o peso dunha serie de normas. Máis ben era polos crentes xudeus, para non escandalizalos, e polo ben do testemuño das sinagogas en cada cidade en que estiveran por xeracións, desde tempos antigos.

Os apóstolos e anciáns, xunto con toda a Igrexa, pensaron que sería bo enviar homes escollidos de entre eles mesmos para que fosen con Pablo e Bernabé a Antioquía a presentar a súa decisión e a súa carta. Os escollidos foron Xudas Barsabás e Silas, homes principais da Igrexa de Xerusalén.

A carta especificaba con toda claridade que a Igrexa de Xerusalén non ordenaba que os crentes xentis debían circuncidarse e gardar a Lei. A decisión fora unánime. Ademais, tanto Bernabé como Pablo eran homes amados por eles. Así llos recomendaban aos crentes xentis de Antioquía como homes que expuxeran a súa vida polo nome do noso Señor Xesucristo. Xudas e Silas confirmarían persoalmente todo aquilo. Só se lles pedirían as cousas precisas, que lles parecían ben ao Espírito e aos crentes de Xerusalén. Se se gardaban daquelas cousas, farían ben.